

A SOROZAT ELÉ

A korai újkor hazai művelődéstörténetének kutatása, s ehhez kapcsolódóan a feltárt szövegelemlek kiadása öröndetes lendületet vett a közelmúlt időszakban. Több könyvsorozat, s színvonalas szakfolyóiratok állnak a kutatók rendelkezésére, hogy újabb eredményeiket publikussá tegyék. Több, a magyarországi történeti jellegű kutatásokat figyelemmel kísérő külföldi szakember állapította már meg, hogy a magyar historiográfia újpozitivistá korszakát éli. Tekintsük ezt dícséretnek, hiszen a nagy összefoglalások ideje abban az országban, ahol a régebbi korokra vonatkozó kéziratós anyag több mint felerészben még a katalógus szintjén sem feltárt, még nem jött el.

A század elején megszűnt *Történelmi Tár* olyan fóruma volt a szakembereknek, műkedvelő olvasóknak, amely ma is kiindulópontja minden történeti vizsgálódásnak. Most induló könyvsorozatunkkal azonban mégsem ezt kívánjuk új életre kelteni, s nem csak azért, mert az *Új Történelmi Tár* füzetsorozatként útjára indult.

A *Lymbus* annyiban szeretne a nagymúltú folyóirat utóda lenni, amennyiben fórumot ad minden olyan forráspublikációnak, amelynek terjedelme az egy laptól a kötetet még el nem érő 6-7 ívig terjed, továbbá annyiban, hogy nem tematikus kötetekben gondolkodunk. Minden egyéb dologban valóban új:

1 Nem folyóirat, hanem könyvsorozat. Akkor jelenik meg tehát, ha összeáll egy kötetnyi forrásanyag, s az ennek kiadásához szükséges anyagi eszközök is rendelkezésünkre állnak.

2 *Művelődéstörténeti Tár*. Nem közlünk tehát olyan köztörténeti, gazdasági, politikai dokumentumot, amelynek semmilyen közvetlen művelődéstörténeti vonatkozása nincsen. Zártak szeretnénk maradni a tárgyi néprajz körébe tartozó források előtt is.

3 Meghatározott időkörből származó forrásanyagot publikálunk: 1526 előttit, s 1800 utánit nem.

4 Szívesen helyet adunk olyan ismertetésnek, bírálatnak, amely a fenti időkörben és tematikában íródott könyvvel kapcsolatos, ha annak kiadásában szegedi szerző is közreműködött, vagy amelyet Szegeden adtak ki. Ugyanígy kiadjuk a *Lymbus*, az *Adattár XVI—XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez*, a *Peregrinatio Hungarorum* és a *Fontes Rerum Scholasticarum* című szegedi sorozatokban szereplő bármely közlemény, forrás, forráscsoport kiegészítését is.

Valamennyi kiadandó dokumentumról fotomechanikus másolatot kérünk részben felkért lektoraink munkáját könnyítendő, részben a szépen gyarapodó dokumentumtárunk gyarapítandó.

Néhány közlemény első lapján jeleztük, hogy a 60 éves Keserű Bálint köszöntésére készült a szövegközlés. Az akkor 60 szerző által összeállított kéziratos kötet együttes megjelentetésére nem nyílt lehetőség, de több más folyóirat mellett a *Lymbus* is örömmel vállalkozott ezek elhelyezésére, publikálására.

Végezetül említjük, hogy sorozatunkkal párhuzamosan elindítjuk separatum-sorozatunkat is *A Lymbus füzetei* címmel. Ezzel elsősorban azt szeretnénk biztosítani, hogy az egyes forrásközlemények bibliográfiai minél jobb helyen elérhetőek legyenek.

A sorozatszerkesztők

ARCHIV FÜR ZIVILISATIONSGESCHICHTE

Geleitwort zur Schriftenreihe

Die Forschung der ungarischen Zivilisationsgeschichte der früheren Neuzeit betreffend bzw. die Veröffentlichung unbekannter Materialien hat neulich wieder einen erfreulichen Aufstieg erreicht. Verschiedene Schriftenreihen und wirklich anspruchsvolle Zeitschriften stehen den wissenschaftlichen Publikationen zur Verfügung. Nach der Meinung zahlreicher ausländischer Forscher und Wissenschaftler, die die ungarische Geschichtsforschung in Betracht ziehen, wäre für diese Historiographie eine neopositivische Periode charakteristisch. Diese Äußerung kann als Anerkennung betrachtet werden: in einem Land nämlich, wo mehr als die Hälfte der handschriftlichen Quellen der früheren Epoche noch nicht einmal katalogisiert sind, muss man momentan auf die umfassenden Monographien verzichten.

Das *Archiv für Geschichte* (*Történelmi Tár*) erschien ad Anfang des laufenden Jahrhunderts nicht mehr, obwohl es ein wichtiges Organ sowohl für die Fachgelehrten als auch für die interessierten Leser war und bis heute den Ausgangspunkt aller historischen Forschungen bildet. Mit unserer Schriftenreihe haben wir trotzdem nicht vor, jenes Archiv fortzusetzen. Der *Lymbus* will dem *Archiv für Geschichte* in dem Masse nachfolgen, dass es Organ jeder Quellenpublikation von einem Blatt bis zu dem selbständigen Band (also unter 8 Schriftbogen) wird und weiter die Bände der Schriftenreihe keine thematische Ordnung haben. Betreffs anderer Charakteristika ist es wirklich neu:

1 Der *Lymbus* ist eine Schriftenreihe und keine Zeitschrift. Er wird erschienen, als das gesammelte Quellenmaterial einen selbständigen Band erfüllt und den Herausgebern auch das finanzielle Mittel der Veröffentlichung zur Verfügung steht.

2 *Archiv für Zivilisationsgeschichte*: in dem Bänden der Schriftenreihe werden also solche Dokumente von gemeingeschichtlicher, wirtschaftlicher und politischer Art nicht veröffentlicht, die keine Beziehung zu der eigentlichen Zivilisationsgeschichte aufweisen. Die sachlichen Quellen der Ethnographie werden ebenfalls geschlossen.

3 Die veröffentlichten Quellen sind zeitbegrenzt: von 1526 bis 1800.

4 Die Rezensionen und Buchbesprechungen, die in dem gegebenen Themenkreis entweder in Szeged oder von einem Herausgeber bzw. Mitarbeiter aus Szeged erschienen wurden, werden gerne aufgenommen. Die Herausgeber haben die Absicht, auch die ergänzungen zu allen Publikationen der in Szeged veröffentlichten Schriftenreien (*Materialien zur Geschichte des Geistesströmungen des 16-18. Jahrhunderts in Ungarn; Peregrinatio Hungarorum, Fontes Rerum Scholasticarum; Könyvtártörténeti Füzetek*) zu publizieren.

Bei jeden Text wird eine Xerokopie verlangt. Damit wird dem Fachlektor, der die Manuskripte überprüft, grosse Hilfe geleistet und gleichfalls auch das schon nicht geringe Dokumentarium bereichert.

Auf der ersten Seite mancher Aufsätze wird bemerkt, dass sie zur Feier des sechzigsten Geburtstags des Professors *Bálint Keserű* geschrieben und teils vorgetragen wurden. Die damals als Festgabe zusammengestellte Schriftensammlung konnte aber nicht in einem Band veröffentlicht werden. Nebst anderen Zeitschriften hat es sich der *Lymbus* zur Aufgabe gemacht, einige Aufsätze diesmal zu publizieren.

Paralell zu dieser Schriftenreihe wird auch eine Reihe von Separatabdrucken (*Hefte zum Lymbus*) veröffentlicht. Damit haben wir die Absicht, den bibliographischen Bereich der einzelnen Dokumente zu vergrössern.

Die Herausgeber